

[Kai Moltke.]

udnyttelse af manglende klarhed i lovgivningen, at noget sådant er absolut nødvendigt.

Hvad punkt 1 angår, det vil sige Nationalbankens kreditaftaler osv., er dette jo et spørgsmål, som ikke er nyt, og som ikke er rejst af mig. Der lå på folketingets bord i, tror jeg, slutningen af maj 1965 et lovforslag om en kreditrationering i almindelighed, fremsat af den daværende økonomiminister. Det er rigtigt, at for dette lovforslag blev gennemført i folketinget, ville man forsøge vejen med private forhandlinger mellem kreditinstitutionerne og Nationalbanken for at undgå en statslig ordning.

Nu oplyser justitsministeren, at Nationalbanken ikke har noget ønske om en revision af aftalerne på dette punkt. Jeg kunne imidlertid lide i denne forbindelse at citere et enkelt afsnit af den regeringserklæring, som blev afgivet af statsministeren den 15. februar i år. Heri hedder det udtrykkeligt — Folketingstidende 1967-68, 2. samling, sp. 254 —:

„Regeringen henstillede endvidere til vore pengeinstitutter, at de i deres kreditgivning tager skyldige hensyn til behovet inden for den del af erhvervslivet, der gennem eksport eller ved produktion i konkurrence med importen er af særlig betydning for valutabalancen.“

Hvis dette er regeringens formål, formoder jeg, at det vel også må være Nationalbankens formål, og når en sådan appel fremkommer, må det vel være, fordi der findes en vis ængstelse hos regeringen for, at den nuværende kreditgivning fra bankernes side ikke netop følger disse retningslinjer, sigter mod den nødvendige økonomiske koncentration, som situationen på pengemarkedet kræver i øjeblikket. Jeg kan ikke tænke mig, at hr. justitsministeren på dette punkt skulle kunne erklære sig uenig i den appel, som er afgivet af landets statsminister så sent som den 15. februar.

Når jeg tager dette spørgsmål op, er det netop, fordi der i den kreditaftale, som i

sin tid blev tilstillet udvalgets medlemmer — jeg var selv med til at fremskaffe det pågældende materiale — står, efter at man har talt om depositum og likviditetsordninger, at med hensyn til formålet med udlånene er den enkelte bank frit stillet. Her støder altså den enkelte banks dispositionsfrihed sammen med samfundsmæssige hensyn. Men den nuværende situation kunne måske gøre det ønskeligt, at de for få midler, som efter sigende er til rådighed for bankerne — på et tidspunkt, hvor bankkoncentrationen er større end nogen sinde — netop koncentreredes om det væsentlige: at sætte gang i produktionen i nøgle- og eksportindustrier. Derfor dette punkt.

Nu var hr. justitsministeren så elskværdig at tage punkt 4 i mit forslag med under det, som er blevet behandlet tidligere, nemlig renterne ved afbetalingshandel. Jeg har ikke i mine bemærkninger sat renter af afbetalingshandel ind under begrebet åger; men så vidt jeg forstod på hr. justitsministeren, mener han åbenbart, at det er noget, som må sammenlignes med de to forudgående punkter, og jeg skal ingenlunde bestride, at det er tilfældet.

Nu er det imidlertid sådan, at det ikke mindst var på initiativ af partiet venstre og, så vidt jeg erindrer, den nuværende finansminister, hr. Poul Møller, at man i sin tid tog hele spørgsmålet om afbetalingshandelen op i forbindelse med inflationen — for der er selvfølgelig noget usundt i, at man på den ene side begrænser det, som udbetales for produktivt arbejde, og på den anden side anvender større og større summer til en forbrugskredit, som vokser og vokser, fordi renten er særlig høj. Der var altså tale om en oplagt økonomisk forholdsregel. Jeg kan ikke tænke mig, at det skulle være en særlig statslig opgave på et tidspunkt, hvor man siger, at det er nødvendigt at nedskære forbruget, samtidig at sige, at det også er nødvendigt at udvide forbrugskrediten, særlig for de varer, som belaster vor udenrigshandels balance mest.

Man har tidligere forsøgt sig med de tra-